

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, Orzeszkowej 7.

Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Pocz. Kasj. Cenz. Nr. 141J23

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji

komunikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru

20

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. 470—, kwart. 1410—

w Krakowie z odnośnieniem do domu 580— 1500—

Na prowincji z przesyłką poczt. 580— 1500—

Za granicą z przesyłką pocztową 850— 1950—

ogłoszenia: drobne ogłoszenia od wyrazu 10— Mk., wiersz nonparel 1 szpalt. Mk 10. Nadesłano Mk 75—. Wiersz nonparelowy 1 szp w tekście Mk 95—. Wiersz nonp. 1 szpalt. na 1. stronie 120 Mk Gratulacje 500 Mkp. — Ceny ogłoszeń zgr. o 100% droższe.

ZAWIADAMIAM,

zostaje przeniesiony mój magazyn

mebli z lokalu przy ul. Szewskiej 4 do lokalu

Uwaga!

Wystawa z frontowego lokalu otwarta od 31-go grudnia od godz. 8-mej wieczór do 2 stycznia bez przerwy do 12½ w nocy.

iz z dniem 1 stycznia 1922 roku

MAŁY RYNEK L. 2

Z powżaniem

MAURYCY PLESZOWSKI

KRAKÓW, MAŁY RYNEK 2. — Tel. 1351.

Przedsiębiorstwo spedycyjno-komisowe

GOLDSTAUB i SPIRA

Sp. z ogr. odp.

w Krakowie, Woźnica L. 13

ruce we wszystkich większych miastach w kraju i zagranicą. — Załatwia wszelkie ekspedycje wagonowe i zbiorowe, odcenia, magazynowanie.

2812

Leon Pinsker.

Kraków, 1 stycznia.

(Th.) Od skrajnej asymilacji przeszedł, już jako sześćdziesięcioletni człowiek, do syonizmu, — przed syonizmem. Piętnaście lat przed „Judenstaatem“ napisał Pinsker swą „Autoemancypację“, w której się zachodził niemal wszystkie nowe myśli Herzla. Tylko że im Herzl dał silniejszy wyraz, bo on był uzbrojony we wszystkie znajomości nauk politycznych, socjologicznych i ekonomicznych, czego brakowało Pinskerowi. Dzieło Pinskiera było raczej okrzykiem wielkiego serca, aniżeli programem politycznego ruchu.

Jakżeż Leon Pinsker doszedł do tej olbrzymiej metamorfozy? Nie jest to pytanie o tak tylko biograficznej natury, to jest pytanie o znaczeniu zasadniczym, bo odpowiedź na nie zawiera w dużej mierze historyozofię syonizmu.

Pinsker wyrósł w atmosferze asymilacji, która w Rosji Aleksandra II. święciła swoje największe triumfy. Ona stała, że tak powiemy, prosto pod możnym protektorem samego cara. Ten liberalizujący car, który marzył, a może tylko majaczył, o różnych reformach politycznych bez określonego jasno programu, był skłonny do zapoczątkowania pewnej emancypacji Żydów na wzór zachodni, chociaż nie w pełnych rozmiarach Zachodu. Do tego potrzebował w pierwszym rzędzie jakiejś pokaźniejszej warstwy zaasymlowanych Żydów.

Jednym z ośrodków dążeń asymilacyjnych była wówczas Odessa, pozostająca w dużej mierze pod wpływem inteligentów żydowskich, pochodzących z Galicji, Józefińskie czasy po-

Obrady Wielkiego Syońskiego Komitetu Akcyjnego.

Wiedeń. (Tel. wł.) Na posiedzeniu popołudniowym z dnia 23. grudnia wystąpił w dalszym ciągu dyskusji generalnej dr Rappaport, który imieniem federacji „Mizrachi“ domagał się większego uwzględnienia postulatów żydostwa ortodoksyjnego. P. Bernhard omówił praktyczne doświadczenia akcji na rzecz Keren Hajessod. Nastąpiły odpowiedzi Egzekutywy i dyrektorium na zarzuty, jakie wyłożono w czasie dyskusji generalnej.

Dr. Weizmann położył szczególny nacisk na sprawy polityczne, omawiając stosunek zarówno rządu palestyńskiego jakoteż i zarządu Palestyny do spraw syońskich.

Po krótkich przemówieniach dra Bodenheimera i posła Farbsteina zabrał głos imieniera

Egzekutywy p. Lichtheim, który pojął stanowisko wobec spraw, dotyczących imigracji i organizacji, omawianych w czasie dyskusji, przedewszystkiem zaś omówił sprawę szkeli, sprawę prasy syońskiej i stosunku do poszczególnych federacji.

P. Dr. Halpern jako skarbnik Egzekutywy, zabiera głos w sprawach finansowych, p. dr. Pełweł przedstawia systematyczne zasady, wedle których należy przeprowadzić organizację pracy na rzecz Keren Hajessod przy czem szczególnie omawia pracę na rzecz Funduszu Podwalni w Ameryce, wreszcie podkreśla konieczność energicznej pracy dla Keren Hajessod we wszystkich krajach na zasadzie uchwały Kongresu. Dyskusja toczy się dalej.

Sprawa granic Polski na konferencji w Cannes.

(Telefonem od naszego korespondenta).

M. Warszawa. Prasa paryska zaznacza dziś możliwość poruszenia różnych problemów dotyczących Polski na mającym się w najbliższych dniach odbyć posiedzeniu Rady Najwyższej w Cannes.

Wedle „Robotnika“ prasa podaje wiadomość o interwencji posła francuskiego w Warszawie p. Panafien w sprawie Wilna. „Robotnik“ zdaje się być w tym względzie dobrze poinformowanym. Wynikiem tej interwencji będzie prawdopodobnie poruszenie sprawy Wsch. Małopolski jak i całokształtu spraw Polski na najbliższym posiedzeniu Rady Najwyższej.

M. Warszawa. Paryski korespondent „Ga-

zety warszawskiej“ donosi natomiast swemu piśmie z Paryża, że sprawa Małopolski wypływnie prawdopodobnie na następnym posiedzeniu Rady Najw. Podaje on informację paryskiego pisma zbliżonego do dyplomacji czeskiej, „Lacre nouvelle“, które pisze, że na los sprawy Małopolski wschodniej zwróciła Liga Narodów dnia 27. VIII 1921 uwagę Rady Najwyższej, wskazując na potrzebę załatwienia tej sprawy i dodaje od siebie, że „należy sobie życzyć, aby rzeczoznawcy francuscy zwrócili swą uwagę na ową sprawę i zażądali wciągnięcia sprawy na porządek dzienny sesji Rady Najwyższej w Cannes.

Podarunek noworoczny dla palaczy

(Telefonem od naszego korespondenta).

M. Warszawa. Z dniem 1. stycznia 1922 znizyło ministerstwo skarbu cenę tytoniu, oraz

zostawiły w Galicji pewne ślady, a te resztki rozpoczętego niegdyś na rozkaz z góry, kiep-

wyrobów tytoniowych o 25 procent. Motywem znizki ma być olbrzymi spadek produkcji.

skimi środkami, bo prawie wyłącznie przemusem prowadzonego, ale nie przeprowadzo-

nego i nie dołączanego procesu asymilacyjnego działały w południowej Rosji, szczególnie w Odessie, będącej już wówczas potężnym imperyem handlowym. Tam powstała, zdaje się, za wzorem Lwowa, postępową synagogę, która do dnia dzisiejszego nosi nazwę synagogi „brodzkiej”. Tam się gromadziła miejscowa asymilacja, tam też działali wszyscy ci, którzy z zagranicy napływali, werbowani przez nieliczną odeską inteligencją żydowską, ażeby im w pracy byli pomocni. Ojciec Leona, Symche Pinsker, jeden z wybitniejszych uczonych hebrajskich, który napisał świetną pracę o Karaitach p. t. „Lekute Kadmonijoth”, był jednym z tych importowanych z Galicji, z Tyśmienicy, szermierzy asymilacji. W Odessie objął posadę kierownika sześcioklasowej szkoły im. Sterna, w której dla nauk hebrajskich pozostawiono tylko bardzo szczupłe miejsce. Leon Pinsker też nie był hebraistą. Uniwersytet — wydział medyczny — ukończył w Moskwie i obracał się prawie całe życie w sferze inteligencji żydowskiej i nieżydowskiej, pracując wydatnie w stowarzyszeniu „Mešice ha-skalah”, pewnego rodzaju „Macierzy szkolnej”, której zadaniem było szerzenie oświaty wśród Żydów.

Tyle tylko miał Dr Leon Pinsker styczności z Żydami. Nic poza tem. Chyba tylko jeszcze tyle, że był wybitnym lekarzem o bardzo szlachetnym sercu, przez co utrzymywał ścisłą łączność z biednymi masami żydowskimi, którym bezinteresownie udzielał pomocy. Znał tylko chore żydostwo, ze zdrowem nie miał nic wspólnego.

Tymczasem wybuchły w południowej Rosji pierwsze pogromy. Zrazu w r. 1871 tylko o małych rozmiarach, ale w dziesięć lat później nastąpił pogrom wielki, groźny, okrutny, który wstrząsnął sumieniem tych Żydów, dla których własne sumienie było rzeczywiście jedyną busolą.

Leon Pinsker należał do tych ludzi. Przy jaskrawem oświeceniu pogromu, w którym piekielna nienawiść do Żydów święciła swoje obhydne orgie, spadła mu zasłona z oczu. Pinsker doznał bolesnego rozczarowania. Każdy, kto umiał jasno patrzeć, widział, że rząd i miarodajne sfery w Rosji, rozbudziły tę nienawiść do Żydów w ciemnym tłumie, ażeby w krwi żydowskiej ugasić jego szalony gniew na system ucisku i znikczemnienia, który panował w Rosji. Inni asymilanci, przeważająca ich większość, uspokoili się tem stwierdzeniem faktu, że to przecież nie dobry lud plądruje i morduje, tylko skorumpowana biurokracja. Ale Pinsker badał głębiej i chciał znaleźć odpowiedź na nekające go pytanie dalsze: A dlaczego ten dobry lud daje się użyć jako narzędzie, jeżeli się jego złe instynkty skierowuje w stronę Żydów? Widocznie właśnie to jest linia najmniejszego oporu, widocznie właśnie tu istnieje jakaś złowroga predyspozycja. Skąd to pochodzi?

Wybitny lekarz-przyrodnik znalazł teorię, którą wyraził w terminologii lekarskiej: „Judeofobia jest psychozą. Jako psychoza jest dziedziczna, a jako choroba, którą się oddziedzicza od dwu tysięcy lat jest nieuleczalną”. Oto jego lekarska dyagnoza i prognoza. Obie w równej mierze bolesne i beznadziejne.

A skąd ta psychoza się wywodzi? Z bezdomności, z naszej dziwacznej, zgola bezprzykładnej pozycji wśród narodów, która w tem się wyraża, że duchowo nie przestaliśmy być narodem, a jednak nie chcemy w pełni nim być. Asymilacja musi na zawsze pozostać polewniczą, bo oznacza zupełne zniknięcie, a my zniknąć nie chcemy, gdyż na to nigdy nasza duchowa struktura i — żywotność nie pozwalają.

Nasza pozycja jest tedy taka dziwaczna, że my jesteśmy jako Żydzi albo plądrowani i mordowani, albo też jako Żydzi chronieni. Jedno i drugie nie daje nam ludzkiego życia i podrywa naszą ludzką godność. „Być jako Żyd plądrowany, albo jako Żyd chroniony,

jest w równej mierze zawstydzającym, w równej mierze nieznośnym dla ludzkiej godności Żyda”. A z tej sytuacji niema właściwie żadnego wyjścia w dotychczasowych próbach rozwiązania kwestyi żydowskiej. To wymaga poprostu radykalnej kuracji, a ta na tem polega, „że Żydzi muszą zostać w całej pełni narodem”.

Z tego punktu wychodząc, rozwija Pinsker w małej broszurce cały program syonistyczny. Żydzi muszą tedy znaleźć dla siebie własne terytorium, w którym będą mieli swoją narodową siedzibę. Ażeby to terytorium zdobyć, należy mieć fundusze. Pinsker projektuje stowarzyszenie „funduszu narodowego”, który umożliwi prowadzenie szerszej akcji kolonizacyjnej na owem terytorium. Również cały szereg innych poczynań organizacyjnych i finansowych, które później zostały w znacznie większych rozmiarach zrealizowane, aniżeli Pinsker im zakreślił.

Mówią, że Herzl miał powiedzieć, — zdaje się, że to nawet gdzieś napisał, — iż nie byłby wcale napisał swojego „Judenstaatu”, gdyby

Stuletnia rocznica urodzin Pinsker'a.

Dziś świat żydowski obchodzi stuletnią rocznicę urodzin Jehuda Leiba (Leona) Pinsker'a. Prasa żydowska i hebrajska poświęca Pinskerowi obszerne wspomnienia. Pod redakcją Klausner'a wyszła obszerna broszura hebrajska, poświęcona pamięci znakomitego Żyda, który małem swem dziełkiem wywarł olbrzymi

był znał „Autoemancypację” Pinsker'a. To jest przesada. Broszura Pinsker'a mogła tylko wyprzedzić dzieło Herzla, nie zaś go zastąpić. Niema w niej tego genialnego rozmachu, niema w niej tego wysokiego historyzoficznego napięcia, ani też tego szerokiego programu realnego działania co u Herzla. Ale jedno w niej jest, co ją czyni zjawiskiem i zdarzeniem historycznym: stanowczość myśli. A może należy podkreślić jeszcze jeden walor o pierwszorzędnym znaczeniu: wylew gorącego uczucia żydowskiego, silny wyraz rozbudzonej narodowej dumy żydowskiej, po której wiek cały tał deptano i tratowano, że ją nieomal już do śmierci stratosowano.

Samo słowo „autoemancypacja” jest jasnym programem. Nie czekać laski chłodnej, ale mieć się czynu. To było do pewnego stopnia — prorocstwem. Prorocstwem, które się spełniło. A zatem prawdziwym.

Pinsker'a zaliczamy do klasyków syonizmu. A w dniu, w którym się kończy stulecie jego urodzin, klaniamy się z głęboką czcią przed pamięcią o Nim.

mi wpływ wprowadzić nie na współczesne im pokolenie, ale na następne. „Autoemancypacja” stała się kanonem ideologii syonistycznej. Wpływ jej polegał głównie na fakcie, że Pinsker przez większą część swego życia był asymilatorem, a dopiero pod koniec życia przejrzał.

I. Zjazd literatów i dziennikarzy żydowskich w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. Czegda rozpoczął tutaj przy licznym udziale delegatów obrady I-szy zjazd literatów i dziennikarzy żydowskich. Zjazd zagał w imieniu komisji organizacyjnej p. Nomberg.

Powitawszy delegatów i gości p. Nomberg w krótkich słowach nakreślił rozwój literatury i dziennikarstwa żydowskiego, podkreślając ich wybitny ludowy charakter, silny wpływ na masy i całe społeczeństwo żydowskie i wyraził pod koniec nadzieję, iż czynniki miarodajne rządu wezmą pod należytą uwagę wnioski i rezolucje, które zjazd opracowuje.

Zjazd powitali: w imieniu Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Warszawie — prezes poseł Jan Dąbski, który życzył Zjazdowi owocnej pracy dla dobra wszystkich obywateli Państwa Polskiego, w imieniu Komisarza Rządu — p. Ehrenberg, Ministerstwa Oświaty — p. Adalberg, C. K. Organiz. Syonist. — p. Olszwangier, partii ludowej — poseł Hirszhorn Szlojme-Emonaj-Isroel — p. Kirszbaum, wolnego zrzeszenia posłów żyd. — poseł Hartglass, wolnego zrzeszenia radnych Żydów — p. A. Truskier.

Również wygłosili powitalne przemówienia delegaci Mizrahi, Ceirej-Syon, Tarbut, Akademików, Związku artystów i żydowskiej wystawy sztuki.

Na zjeździe był obecny również delegat Prezydium Rady Ministrów.

Piśmienne i telegraficzne powitania nadeszły

Rozwiązanie rad miejskich w b. zaborze pruskim.

Warszawa. PAT. W dziedzinie ustaw ogłoszono rozporządzenie o rozwiązaniu dotychczasowych rad miejskich w byłym zaborze pruskim. Miejsce tych rad zajmą nowe, wybrane w ostatnim tygodniu.

Ruch przedwyborczy na Wileńszczyźnie.

Wilno. (A. W.) Centralny białoruski komitet wyborczy wydał odezwę, określając polityczne żądania Białorusinów. Domagają się one: 1) Przyłączenia Wileńszczyzny razem z Białorusią do Polski pod warunkiem przyznania im samorządu. 2) Przyłączenia do Polski wschodniej Białorusi. 3) Przeprowadzenia w Wileńszczyźnie i na Białejrusi reformy rolnej, uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej, tak, by ziemia przypadła dla małorolnych i bezrolnych i by nastąpiło upaństwowienie lasów białoruskich. 4) Poparcia go-

od całego szeregu zrzeszeń i instytucji kulturalnych żydowskich w kraju i zagranicą.

Z powodu opóźnienia przyjazdu wielu delegatów z prowincji wybory do prezydium i komisji odłożone na dziś. Wczorajszy, pierwszy dzień zjazdu zakończony został referatem posła Dra L. Szyppera: „Historia literatury i prasy żydowskiej”.

Referat ten ciekawy i precyzyjnie opracowany wysłuchany został ze skupioną uwagą.

Dziś dwa posiedzenia o 10 rano i o 5 popoł.

* * *

DRUGI DZIEŃ ZJAZDU.

M. Warszawa. Na dzisiejszem posiedzeniu ukonstytuowało się prezydium z następujących delegatów: Przewodniczący Nomberg, zastępcy Schipper, Stupnicki, Reisen. Prasa pol.-żyd. ma zastępcę w komisji dla spraw zawodowych. Na porządku dziennym drugiego dnia Zjazdu były referaty p. Rejsena i Citrona „O ogólnym stosunku żyd. i hebr. dziennikarstwa i literatury w Polsce”. Referaty szczegółowe, dotyczące spraw zawodowych, jak też stosunku władz do prasy żyd. oraz stosunku prasy polskiej do żydowskiej wygłosili pp. Schalit, pos. Hartglas i Schwalbe.

* * *

Delegatem „Nowego Dziennika” na Zjeździe jest współpracownik nasz p. dr. M. Kanfer.

spodarczego emancypacyjnego ruchu białoruskiego. 5) Pomocy rządu przy odbudowie wsi zniszczonych wojną. 6) Pomocy rządu dla uchodźców białoruskich. 7) Natychmiastowego wprowadzenia samorządu wojewódzkiego i gminnego i 8) Wolności szkół białoruskich.

Przesilenie gospodarcze we Włoszech.

Rzym. (A. W.) Prasa rzymska podkreśla z troską wzmagające się przesilenie gospodarcze Włoch. Między innymi zajmuje się ona jednoročním moratorium, udzielonem przez rząd Włoskiemu Bankowi Dyskontowemu i wyznaczeniem kuratora dla tegoż banku. Prezydent ministrów Bonomi zapewnił senat, że rząd uczyni wszystko co potrzebne, by ochronić wkładki oszczędnościowe, deponowane w zagrożonych bankach. Bonomi oświadczył, że kredyt Włoch nie jest zagrożony.

Jakie ustawy Rząd obowiązany jest wnieść do Sejmu

na zasadzie konstytucji przed dniem 7 marca 1922.

Ustęp II artykułu 126 Konstytucji głosi: „Wszelkie istniejące obecnie przepisy i urządzenia prawne, niezgodne z postanowieniami Konstytucji, będą najpóźniej do roku od jej uchwalenia przedstawione ciału ustawodawczemu do umocnienia z nią w drodze prawodawczej”.

Pomijając niezgrabną pod względem stylu redakcję tego ustępu, musimy stwierdzić, że wynika z niego, że Rząd obowiązany jest przed 17 marca 1922 r. przedstawić cały szereg ustaw, które mają uzgodnić z Konstytucją obecny urząd prawnopaństwowy Rzeczypospolitej. Niektóre z tych ustaw w istocie już zostały wniesione do Sejmu, a znacznie większa jednak część oczekuje dopiero swojej kolei. Przy pobieżnym już przejrzeniu Konstytucji rzucamy się w oczy jako konieczne następujące ustawy:

1) Ustawa, uchwalająca budżet Państwa na rok 1922 (Art. 4 Konstytucji). Dotychczas żyliśmy wprawdzie bez budżetów, ale żyliśmy też bez Konstytucji. Obecnie Konstytucja obowiązuje i budżet musi być przedstawiony i uchwalony. Podobno w Ministerstwie Skarbu pracują gorliwie nad budżetem, ale czy będzie przedstawiony, jak tego wymaga Konstytucja, jeszcze w roku bieżącym na rok następujący, należy wątpić.

2) Ustawa o ustaleniu stanu liczebnego wojska i zwołaniu na pobór rekruta w r. p. (Art. 5 K.).

3) Przedstawienie zamknięcia rachunków państwowych za rok ub. do parlamentarnego zatwierdzenia. (Art. 7 K.).

4) Ustawa o sposobie wykonania parlamentarnej kontroli nad długami Państwa. (Art. 8 K.).

5) Ordynacja wyborcza (Art. 18 K.). Jak wiadomo, jest na warsztacie Komisji Konstytucyjnej.

6) Ustawa o uposażeniu Prezydenta Rzeczypospolitej (Art. 52).

7) Ustawa o konstytucyjnej odpowiedzialności ministrów i sposobie jej urzeczywistnienia. (Art. 69).

Ustawa o Trybunale Stanu (Art. 51 i 64).

8) Ustawa o Reżimie, zakresie działania i wzajemnym stosunku ministrów, jak również kompetencji Rady Ministrów. (Art. 63).

Jest rozpatrywana obecnie w Komisji Konstytucyjnej.

10) Ustawa o związkach samorządowych. (Art. 95).

11) Ustawy o samorządach (Art. 66).

Ustawa o samorządzie wojewódzkim jest rozpatrywana w komisji Konstytucyjnej. Ustawa o samorządzie miejskim nie może się doczekać opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

12) Ustawa o samorządzie gospodarczym. (Art. 98).

13) Ustawa o sądownictwie administracyjnym z Najwyższym Trybunałem Administracyjnym na czele. (Art. 73).

14) Ustawa o organizacji, zakresie i sposobie działania sądów. (Art. 75).

15) Ustawa o stanowiskach sędziów, ich prawach i obowiązkach. (Art. 80).

16) Ustawa o sądach przysięgłych (Art. 83).

17) Ustawa o sądach wojskowych. (Art. 85).

18) Ustawa o Trybunale Kompetencyjnym. (Art. 96).

19) Ustawa o służbie wojskowej. (Art. 91) została już przesłana Komisji.

20) Ustawa o powszechnym, obowiązkowym, początkowym wykształceniu. (Art. 94 i 118).

21) Ustawa o ubezpieczeniu społecznym. (Art. 102).

22) Ustawy o dzieciach, zaniedbanych, pod względem wychowawczym, i o opiece macierzyństwa. (Art. 103).

23) Ustawa o odpowiedzialności za nadużycie wolności prasy. (Art. 105).

24) Ustawa o wykonaniu prawa koalicyjnego, zgromadzania się i zawierania stowarzyszeń i związków. (Art. 108).

25) Ustawy o mniejszościach narodowościowych. (Art. 109).

26) Ustawy o azylach prywatnych i nadzorze władz państwowych. (Art. 117).

27) Ustawy o odpowiedzialności Państwa, urzędników i gmin za szkody. (Art. 121).

28) Ustawy wojskowe. (Art. 122).

29) Ustawa o stanie wyjątkowym.

30) Ustawa o stanie wojennym. (Art. 121).

Ustawa o daninie państwowej.

Kraków, 1 stycznia.

Ustawa normuje postępowanie przy ściąganiu daniny różnorodnie zależnie od przedmiotu daniny:

I. Daninę od gruntów wiejskich, nieruchomości miejskich i prywatnych przedsiębiorstw handlowych wymierzana na podstawie wielokrotności opłacanego podatku gruntowego, domowo czynszowego względnie zarobkowego, oblicza na podstawie opłacanego podatku Urząd podatkowy, w którego okręgu znajduje się odnośny przedmiot majątkowy. Po dokonaniu obliczenia daniny sporządza Urząd podatkowy w dwóch egzemplarzach księgę poboru dla każdej grupy płatników oddzielnie z uwidocznieniem wysokości należnej daniny i przesyła takowe po jednym egzemplarzu właściwym Urzędowi gminnym (Magistratom), zatrzymując u siebie po jednym egzemplarzu. Urząd gminny względnie Magistrat winien bezzwłocznie po otrzymaniu księgi poboru wyłożyć takowe na przeciąg 14 dni do przegladu publicznego w miejscu dla wszystkich dostępnym i o tem afiszami zawisłymi, tak aby płatnicy mogli w powyższym terminie 14-dniowym księgę tę przejrzeć. — Każdemu płatnikowi przysługuje prawo wnieść odwołanie od obliczenia daniny do Izby Skarbowej w ciągu 14 dni licząc od dnia następnego po upływie okresu wyłożenia. Odwołanie nie wstrzymuje obowiązku zapłacenia daniny, a Izba Skarbowa rozstrzyga odwołanie ostatecznie bez dalszego środka prawnego. Danina w powyższy sposób obliczona i opublikowana ma być zapłacona w Urzędzie gminnym względnie w Magistracie w dwóch równych ratach, z których pierwsza ma być zapłacona w ciągu czterech tygodni licząc od ósmego dnia wyłożenia księgi poboru, zaś druga rata ma być zapłacona w ciągu 6 tygodni po upływie terminu płatności pierwszej raty. Od niezapłaconych rat opłaca się oprócz kosztów egzekucyjnych karę za zwłokę wynoszącą 5 proc. miesięcznie, a nadto mają prawo organa poborowe żądać pomocy Policji Państwowej przy przymusowym ściąganiu daniny. — Urzędy gminne względnie Magistraty obowiązane są kwoty w ten sposób pobrane wpłacić do Urzędu podatkowego.

II. Co do osób prawnych obowiązanych do publicznego składania rachunków (spółki i towarzystwa), to powinny osoby zarządzające majątkiem tych osób prawnych w ciągu czterech tygodni licząc od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Państwa zporządzenia wykonawczego do ustawy o daninie — obliczyć daninę (15 proc. względnie 10 proc. od kapitału zakładowego, zapasowego i rezerwowego) i przesyłać szczegółowe obliczenie sporządzone wedle najlepszej wiedzy i sumienia Izbie Skarbowej. Danina w ten sposób obliczona winna być wpłacona do Urzędu podatkowego w dwóch ratach, z których pierwsza rata ma być uiszczona w ciągu 8-tu tygodni licząc od dnia ogłoszenia rozporządzenia wykonawczego, zaś druga rata w ciągu 6 tygodni po upływie terminu płatności pierwszej raty. Izba Skarbowa bada przedłożone obliczenie daniny i sprawdzi je w ciągu 8-miu tygodni od dnia jego złożenia, a od odnośnej decyzji Izby Skarbowej dopuszczalne jest odwołanie do Ministra Skarbu, które jednakże nie wstrzymuje obowiązku zapłacenia ewentualnej różnicy.

III. Daninę od mieszkań obliczają Urzędy gminne względnie Magistraty przy współudziale Komisji wybranych przez Radę miejską, a złożonych z trzech członków na podstawie list lokatorów sporządzonych przez właścicieli nieruchomości miejskich. Danina obliczona na podstawie tych

Wszystkie wymienione ustawy Rząd obowiązany jest wnieść na mocy art. 126 Konstytucji przed 17 marca 1922 r. do Sejmu Ustawodawczego, czy jednak Sejm zdoła je rozpatrzyć, jest bardzo wątpliwe, zwłaszcza wobec zasypywania go ciągłymi nowymi pomysłami uzdrowienia gospodarki finansowej za pomocą sygnających się, jak z rogu obfitości coraz nowych, mniej lub więcej udanych, projektów podatkowych p. Michalskiego.

Dr. Weźwieher
Poseł na Sejm.

Ust ma być uiszczona w terminach podanych pod I.

IV. Daninę od wolnych zawodów i pojazdów należy uścić w terminach podanych pod II. w sposób analogiczny jak przy daninie od osób prawnych zobowiązanych do składania publicznych rachunków z tem, że o ileby wymiar podatku dochodowego na rok 1921 nie był jeszcze uskuteczniiony, to przyjąć mają na razie płatnicy za podstawę obliczenia daniny dochód zadeklarowany na rok 1921, a ostateczne obliczenie daniny nastąpić ma równocześnie z dokonaniem wymiaru podatku dochodowego na rok 1921. (Dok. nast.)

Podatek dochodowy od zarobków pracowniczych.

Ministerstwo skarbu rozesłało do wszystkich izb skarbowych na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austriackiego okólnik treści następującej:

W myśl art. 89 i 90 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 62 poz. 550) opłaconym podatku dochodowym i podatku majątkowym — służbodawcy względnie przedsiębiorstwa i instytucje są obowiązani przed uskutecznieniem wymiaru potrącać podatek od dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, obliczając go w dotychczasowej wysokości lub w sumie, przypadającej od wyplacać się mających uposażeń rocznych według skali art. 23 ustawy.

Z uwagi, że wymiary podatku nie tylko na rok 1922 lecz również i na lata poprzedzające w większości wypadków nie są dokonane, należałoby w r. 1922 uskutecznić potrącenia według tymczasowego obliczenia na podstawie uposażeń bieżących.

Wobec wysokich plac i niezmięnoję skali art. 23 ustawy potrącenia wyniosłyby zbyt znaczne kwoty, które bezsprzecznie trudno byłoby uścić pracownikom bez nadmiernego uszczuplenia ich budżetów.

W najbliższym czasie będzie wniesiona do Sejmu nowela do ustawy z dnia 16 lipca 1920 r., zmieniająca między innymi sposób obliczenia i potrącania podatku od uposażeń służbowych.

Narazie jednak ze względu na zbliżający się termin rozpoczęcia nowych potrąceń na poczet podatku za rok 1922 oraz celem ulżenia ciężaru podatkowego klasom pracującym, ministerstwo skarbu zezwoliło, począwszy od dnia 1 stycznia 1922 r. aż do czasu wydania odnośnych przepisów w drodze ustawodawczej, na uskutecznianie wszystkich bez wyjątku potrąceń w wysokości 2 proc. od każdej sumy wyplacanej przez służbodawców w pieniądzu lub w naturze, bez względu na wysokość wyplacanego wynagrodzenia, obliczonego w gotówce.

Powyższe potrącenia należy również stosować i do podlegających zasadniczo państwowemu podatkowi dochodowemu uposażeń pracowników państwowych.

Do uskutecznienia dwuprocentowych potrąceń z uposażeń służbowych pracowników państwowych, tudzież z emerytur, pensji wdo-

**W Chanukath-Hamizbeach składano ofiary w Erez Izr.
Dziś w Chanuka złóż ofiarę na Z.F.N. a odbudujesz Erez Izrael.**

niek i t. d. powołane są oddziały rachunkowe względnie urzędnicy rachunkowi przy władzach asygnujących.

Wpływy z tytułu potrąceń mają kasy skarbowe na podstawie deklaracji zaliczać na budżet ministerstwa skarbu dział IV, par. 1, poz. 5.

Przegląd polityczny.

Przeciwko traktatowi ryskiemu.

Komitet wykonawczy wybrany przez konferencję 33 członków rozpedzonej przez bolszewików rosyjskich Konstytuanta wystosował kilka tygodni po podpisaniu traktatu ryskiego obszerny memoriał do Rady Najwyższej, w którym wykazuje „absolutną niemożliwość uznania tego traktatu przez jakikolwiek rząd przyszłej Rosji”.

Paryski korespondent „Gazety Warszawskiej” wydosłał pełny tekst wspomnianego memoriału i przesyła obecnie swojemu organowi ważne, a znamienne ze względu na sytuację w Rosji wyjątki.

„Jest to druk dużego formatu, liczący 97 stron, z mapą. Warto się z nim zapoznać. Już we wstępie autorowie memoriału powiadają, że „zjednoczenie ziem polskich i utworzenie niepodległego Państwa Polskiego, było jednym z głównych celów wojny Rosji” (?). Zaś proklamacja rządu tymczasowego miała być dowodem, że „nowa Rosja była zdecydowana oprzeć stosunki polsko-rosyjskie na podstawach trwałej i wzajemnej przyjaźni”. Ale... „na nieszczęście, czytamy we wstępie memoriału, pierwsze i zasadnicze postanowienie Traktatu ryskiego sprawia, że urzeczywistnienie owego pragnienia rosyjskiej demokracji będzie niestety trudne, albowiem Polska, wyzwolona dzięki bezpośredniej współpracy Rosji (?), rozpoczęła swój byt niepodległy od wzięcia udziału w rozbiórce ziemi i ludności rosyjskiej”.

Autorowie memoriału próbują dowieść tego śmiałego twierdzenia. Czynią to w sposób „naukowy”. Krytykę każdego artykułu powierzyli innemu specjalistom. Mamy więc w memoriale 8 rozdziałów, z których jeden krytykuje granicę, drugi głosi, że kresy wschodnie — to ziemia rosyjska, trzeci oburza się na postanowienia finansowe traktatu, czwarty dowodzi, że Polska kpi sobie z praw mniejszości itd.

Na poszczególną uwagę zasługuje artykuł VII, dotyczący praw mniejszości.

Komitet konstytuanta protestuje przeciw temu że artykuł wylicza mniejszości polskie, rosyjskie, białoruskie i ukraińskie a nie mówi nic o mniejszościach żydowskich. „Tak postępując — głoszą autorowie memoriału — Polska naruszyła zobowiązania, jakie nakłada na nią traktat z roku 1919. Polska nie ma prawa znosić przez oddzielne układy postanowień traktatów międzynarodowych, przez nią zawartych. Polska pogwałciła swe zobowiązania międzynarodowe, unikając zagwarantowanych w traktacie ryskim praw mniejszości religijnych, rasowych i językowych”.

W konkluzji memoriału czytamy:

„Rosja — czytamy tam — która przez krew przelaną swoich synów współpracowała w walce o niepodległość Polski, traktowana jest więc w traktacie ryskim gorzej, niż się traktuje zwyciężonego wroga (!). Sposób, w jaki alianci traktowali zwyciężone Niemcy i Austrię jest mniej dotkliwy i słuszniejszy od sposobu, w jaki Polska potraktowała braterski naród rosyjski. I wbrew wszelkim zasadom prawa międzynarodowego, Polska wyzyskuje chwilową słabość Rosji dla uzyskania jaknajwięcej od narodu rosyjskiego. Przez chwilowe interesy pochłonięta, Polska zdaje się zapominać o niebezpiecznych i bliskich skutkach swej taktyki. Stoimy wobec traktatu niewykonanego, przeciwnego interesom państw, otaczających Polskę od wschodu i zachodu, traktatu stanowiącego ciągłą groźbę dla pokoju Europy Wschodniej.

„Komitet wykonawczy konferencji członków rosyjskiej konstytuanta, będąc przekonany, że taki wynik wcale nie odpowiada zamiarom alianców, protestuje w sposób uroczysty przeciwko Traktatowi Ryskiemu. Nie pretendując do prawa zabierania głosu w imieniu rządowej władzy rosyjskiej, Komitet wykonawczy uważa, że zbyt jest bliski interesom i przekonaniom rosyjskiej demokracji, aby nie mieć prawa oświadczyć, że traktat Ryski — nie liczący się z najbardziej żywotnymi interesami narodu rosyjskiego i zawarty przez Rząd, który uciska naród i który nigdy

przez naród nie był uznany — nie ma wcale szans być przyjęty przez jakikolwiek rząd rosyjski, prawnie wyrażający wolę narodu rosyjskiego”.

Propaganda bolszewicka.

„Temps” podaje uwagi godny artykuł pułkownika Reboula o organizacji propagandy bolszewickiej, podkopującej wszędzie życie społeczne narodów. Propaganda bolszewicka zależy jednocześnie od komitetu wykonawczego III. Międzynarodówki i od rządu sowieckiego. Prowadzona jest przez Zinowiewa, któremu pomagają Litwinow i Radek. W praktyce otrzymuje ona rozkazy od komisaryatu spraw zagranicznych i od komisaryatu narodowości, czyli od Cziczerina, względnie od Stalina.

Jest to potężna instytucja z olbrzymim sztabem generalnym, który dzieli się na trzy sekcje: sekcja zachodnia, która obejmuje państwa koalicyjne i centralne, sekcja wschodnia i sekcja prasowa. Każda sekcja dzieli się na biura, na każde państwo przeznaczone jest jedno biuro. Dyrektorami sekcji są: Litwinow, Woznienski i Lewitow.

Cele propagandy wyszczególnione w r. 1921 w dokumencie, pochodzącym od III. Międzynarodówki, są następujące: 1) Utworzenie fundamentalnych „komórek” komunistycznych w krajach, gdzie ich nie ma. 2) Ponierać ruch robotniczy w sensie związków zawodowych na wzór rosyjski. 3) Utrudniać życie ekonomiczne państw przez strejki, zamachy i w ten sposób wywoływać niezadowolone i powiększać nędzę w celu doprowadzenia ludności do rozpacz.

Przedstawiciele bolszewicy zagranicą mają poleconą według sekretnego okólnika Cziczerina podobną misję wywoływania zamętu i niezadowolona.

Głównym jednak celem propagandy jest tworzenie fundamentalnych „komórek” komunistycznych. Jest to bowiem jedyny środek wywołania światowej rewolucji. Metoda, jaka kierują się bolszewicy przy organizowaniu „komórek” jest mało znana. Pułkownik Reboul podaje wskazówki — przesłane przez bolszewików nowej komunistycznej partii w Ameryce południowej.

W stolicach państwa ma być utworzony centralny komitet rewolucyjny, porozumiewający się wprost z Moskwą. Komitet rewolucyjny przesyła rozkazy radom okręgowym, której podlegają rady sekcji. Rada sekcji „pracuje” zwykle w miesiącu. Doniero pod radą sekcji znajduje się „komórka”. Wszystkie komórki tej samej sekcji podlegały radzie sekcji, od której otrzymują rozkazy i które zdają sprawozdanie ze swej działalności.

Komórki, rady okręgowe i rady sekcji składają się każda z kilku towarzyszy, z których jeden przedstawiciel komórki, sekcji lub okręgu nosi tytuł delegata. Drugi towarzysz jest skarbnikiem: trzeci zajmuje się sniskami, strejkami i zamachami; czwarty, przedstawiciel czerezwyczałki, pełni rolę szpiega i donosiela; piąty jest kurierem.

Propaganda bolszewicka rozporządza potężnymi środkami. Przedewszystkiem rozsadanikami komunizmu są partie komunistyczne, które są po prostu agentami komitetu wykonawczego III. Międzynarodówki. Komitet ten stale przesyła im swe rozkazy i wskazówki, jak mają postępować wobec ważniejszych zagadnień życia narodowego. Same partie pozbawione są wolności i inicjatywy. Na tem polega tyrania międzynarodowa. Rozkazy, jakie otrzymują z Moskwy partie komunistyczne, są po części ustne.

Różne dzienniki komunistyczne są drugim środkiem propagandy bolszewickiej. W Warszawie delegacja sowiecków w Polsce kupuje co dzień 2000 numerów dziennika „Warszawski Głos”, które później rozdać powołanym osobom.

Bolszewicy zarzucają poza tym kraj różnymi broszurami i listami ulotnymi, niezwykle umiejętnie redagowanymi. 2000 takich pism rozpowszechniono w Polsce przed naszą ofensywą na Wilno w r. 1920. Broszury te przychodzą z Rosji przez specjalnych ludzi. Chowa się je w podzięgu pod węglem lub pod wagonem. Po przybyciu pociągu komuniści miejscowi, o wszystkim powiadomi, wydobywają ukrytą literaturę.

Bolszewicy zorganizowali specjalną agencję telegraficzną „Rosta”, która rozpowszechnia wiadomości według zleceń sowieckich.

Agenci dyplomatyczni i przedstawiciele handlowi sowiecków za granicą przez długi czas zajmowali się propagandą. Cziczerina zwolnił ich niedawno od tych obowiązków, gdyż popełniali oni wiele nieostrożności i kompromitowali się wobec zagranicy. Obecnie powierzono te funkcje specjalnym przedstawicielom, podlegającym bezpośrednio Moskwie.

NA MARGINESIE.

Wesoły Sylwester.

Musi istnieć nędza, aby miłosierdzie mogło do brze czynić. Grzech i zbrodnia daje wyżywienie karności i obrońcom, ale czy pewnego dnia może Pan Bóg pozławić satyryka należytego pokarmu?

Pamiętam, kilka lat wstecz, grzmiałem siarką i smołą na bliźnich, kiedy nadszedł Sylwester. A było też w czem przebierać: sacharyna w pasku, ubrania z pokrzyw, przegląd pospolitego ruszenia „T”, — a z drugiej strony orgie: szampiler, tańce po ulicach. Wtedy to rym mój karcił:

„W kizkach głodu gra orkiestra —
Gdzie pójdziemy na Sylwestra?”.

Potem przyszły inne czasy, inne Sylwestry. Rejonowany węgiel, rzeźcie Petlurców, szmugiel waluty do Wiednia, — a z drugiej strony orgie: szampiler, tańce po ulicach.

I znów rozpuszcłem wiersz mój, jak bicz Bóg na grzeszników:

„Dzisiaj chcę w miasto się wyprawić
W noc Sylwestra patriarchy,
Gdzie się hucznie będą bawić
Same paruchy... same paruchy!”

Z lubością sięgam jeszcze dziś do wspomnień, kiedy to za honorarium redakcyjne za powyższe utwory urządziłem mym kolegom wesoły poczęstunek — w noc Sylwestrową!

I oto nadszedł rok najsmutniejszy ze smutnych. Wolny handel, w wolnym pasku wolne fiasko, sylwestrowy podatek magistracki, pokój na wszystkich frontach, krach dolarów. Z polecenia redakcji wybrałem się o północy na miasto. Na placu dominikańskim natknąłem się przerażony na trupa. Był to komisarz policji, który zmarł na śmierć z powodu braku zajęcia. Po Rynku waleśsał się samotny medyk z puszką Pogotowia Ratunkowego. Poza tem ani żywej duszy. Żadnego objawu rozpusty, ani jednej jawnogrzesznicy. Skąd wziąć temat, gdzie zacząć sarkastycznym rymem?

Wnę w tem królestwie cnoty nikomu nie będzie można napluć w twarz? Co za kompromitacja! Na to mi przyszło po kilkuletniej, wiernej służbie moralności? Z „jałowem” uczuciem wracałem nad ranem do redakcji. Nowy Rok! — wiem. Poranna poczta przyniesie mi kilka liścików. O znam doskonale ich treść Rokrocznie je otrzymuję:

„Przyjm poeto złotousty
Dużo życzeń od twej Gusty”.

A to się wybrała ze swoim epitetem! Albo:

„Latem chodź w zarzutce, a zimą w palcie
I na wieki kochaj swą
najdroższą Salcie”.

Brr! Na wieki kochać jedną Salcie? Tego najczulszy satyryk nie potrafi!

— Panie Koren; daj pan coś wesołego na Nowy Rok — zagrzmał mi nad uchem głos nocnego redaktora — zostawiłem panu całą szpalnę.

— Zaraz, niech umieszczę podpis. K-n.

Z ruchu syońskiego.

I. Wieczory i wykłady ku czci Pinsker.

Dzisiaj (1 Tebet) minie sto lat od urodzenia Pinsker'a i zarazem 40 lat od ukazania się sławnej „Autoemancypacji”. Pinsker był pierwszym, który polityczny problem żydowski ujął ze stanowiska ogólnonarodowego, jasno określił galuth, jako najgłębszą przyczynę kwestii żydowskiej, a jako sposób jej rozwiązania wskazał konieczność uzyskania własnego terytorium zabezpieczonego w drodze politycznej. Był on w tym znaczeniu pierwszym syonistą politycznym a zarazem przez to, że był prezesem żydowskiego „Towarzystwa dla kolonizacji Palestyny” w Odesie uosobnił w sobie syonistę praktycznego. Był więc tym, który stworzył syntezę praktycznego i politycznego syonizmu zarazem.

Ażby uczcić należycie pamięć Pinsker'a wzywamy wszystkich mężów zaufania i Komitety Lokalne, ażeby w przeciągu stycznia (Tebet) urządzili referaty lub wieczory o działalności Pinsker'a i o rozwoju ruchu syońskiego od Pinsker'a do dnia dzisiejszego, utrwalając Jego pamięć przez datki na ZFN na fundację Jego imienia w ramach Keren Kajemeth utworzyć się mającej. Komitet Centralny wydeleguje do wszystkich miejscowości na żądanie referentów.

II. Wieczory makabeuszowkie.

Z ramienia Komitetu Centralnego przemawiać będą na wieczorach makabeuszowskich:

1 stycznia w Rzeszowie — Dr. Dawid Bulwa (Kraków).

1 stycznia w Chrzanowie — Prof. Dr. Ben-Josef (Kraków).

1 stycznia w Żywcu — Samuel Friedmann (Wrocław).

Oprócz już wymienionych (w ostatnim okólniku) wieczorów makabeuszowskich odbyły się wieczory makabeuszowskie w:

Bieczu, Jasle, Niepolomicach, Wieliczce, Pilnie i innych miasteczkach.

Wzywa się wszystkie Komitety Lokalne, gdyż odbyły się wieczory makabeuszowskie o przesłaniu dokładnego sprawozdania.

III. P. Mateusz Mises rozpoczyna swoje tournee referatem „Etyka żydowska a Europa“ i referować będzie:

7 stycznia w Krakowie.

8 stycznia w Chrzanowie.

IV. Wkrótce ukaże się broszurka poświęcona stanowi organizacji i ruchu syońskiego w zachodniej Małopolsce i Śląsku. W tej broszurce będzie też umieszczony wykaz wpłaconego podatku partyjnego.

Wzywa się więc wszystkie Komitety Lokalne aby natychmiast przysłały należony na nich podatek partyjny, by kwoty wobec nas mogły być wykazane w powyższej broszurce.

Ręzekutywa Org. syońskiej
dla zach. Małop. i Śląska.

NADESŁANE.

Za rubrykę ta redakcyja nie odpowiada.

Dr. Maksymilian Reich
otworzył kancelaryę adwokacką
i prowadzi ją wspólnie z adwokatem
Dr. Romanem Bogdanim
w Krakowie, przy ul. Wisinej L. 9.

Kto chce mieć

dobrze zrobiony

frak lub smoking

według najnowszych ang. żurnali
niechaj się zwróci do

pierwszorzędnego zakładu krawieckiego

LIPNER i Ska

Kraków, ul. św. Marka 20.

Materiały ang. i krajowe w wielkim
2371 wyborze na składzie.

Złote zegarki

„Omega“, „Schaffhausen“, „Zenith“
itd. oraz wszelkie wyroby srebrne i złote
w najlepszym wykonaniu, poleca najtaniej

Hurtownie i częściowo

2317

M. Kornreich, Kraków, Stradom 3

NAKRYCIA stołowe i deserowe ALPACCA
poleca **S. Sattler, Kraków, Stradom 18**

Przybory dentystyczne **ZŁOTO**
i **LUTY**
poleca **S. Vogler, Kraków, Grodzka 31** — najtaniej.

KURSA HANDLOWE

Prof. NYCZA Wpisy do 9 stycznia 1922 r.
Biuro Hurtowni, Gołębia L. 5
od 8—2 popoł. Kurs wieczorny 4-miesięczny 5 przed-
miotów stenografia i maszyny. 2322

Z okazji zaręczyn p. Salomei Fränkel z p. Chasklem
Wielogarem gratulują 2655 Bracia Gross, Katowice.

KRONIKA.

Kraków, 1 stycznia.

— Przegląd prasy żydowskiej odpadł z powodu braku miejsca i zamieszczony będzie w numerze wtorkowym.

— Dla zdemobilizowanych oficerów. Dnia 7-go stycznia otwarte zostaną w Warszawie fachowe kursa dokształcające dla zdemobilizowanych oficerów, mające na celu w przeciagu kilku miesięcy dać im to minimum fachowej wiedzy, jaka wymagana jest przy objęciu posady cywilnej. Każdy z uczestników kursów przejdzie wpieryw obowiązkową naukę pisanja na maszynie, następnie zaś dziesięciodniowy kurs ogólny, po którym wytworzą się bardziej specjalne kursy, jak buchalteryjny, handlowy, współdziałczy, administracyjny, kancelaryjny. Dodatkowo prowadzona będzie nauka stenografii i stylistyki polskiej. Kursy te trwać będą do świąt Wielkiejnocy, poczem słuchacze skierowani będą na rezerwowane dla nich posady cywilne. Dzięki powstaniu w Warszawie „Obywatelskiego Komitetu Pomocy dla zdemobilizowanych Oficerów“, nauka będzie bezpłatna, a uczestnicy nie mający mieszkania i utrzymania otrzymają je bezpłatnie w specjalnym schronisku internacie. Żołosenia osobiste i listowne przyjmują w Krakowie Ekspoztura Referatu Pomocy dla zdemobilizowanych Oficerów (ul. Podzamcze L. 30).

— Drożyzna mięsa koszernego. Z kół ludności żydowskiej dochodzą nas skargi, że komisja wojewódzka badania cen nie przystępuje do ustalenia cen mięsa koszernego. Wynikiem tego jest znaczna różnica między cenami mięsa koszernego i mięsa trefnego, gdy bowiem pierwsze kosztuje 240 mk za 1 kg. to drugie (wołowe) — według cen ustalonych przez komisję wojewódzka — kosztuje 235 mk. a na placach publicznych jeszcze mniej. Wzrost ten ze strony rzeźników żydowskich jest zupełnie niesprawiedliwym, a świadczy o tem choćby fakt, że niektórzy z pośród nich zadawalajo się ceną 280 mk. nie ponosząc przy tem niewatpliwie straty. Konieczna zatem jest tu energiczna interwencja miejskiej, względnie wojewódzkiej komisji badania cen.

— Z teatru im. J. Słowackiego. Komedia Jarosławskiego „Sasiadka“, wystawiona z wielkim sukcesem, powtórzona będzie onoczą dzisiejszego wieczora trzykrotnie (tj. w poniedziałek, wtorek i czwartek z pp. Kłofska, Noszorzewska, p. Adwentowiczem w roli dekadenta Eustachego, z panem Guttnerem jako „Żubrem z nad Buga“, p. Szymańskim i in. — Repertuar przyszłego tygodnia przynosi ponadto dwukrotnie świetną bajkę „Straszne dzieci“, we środę (przedstawienie zakunione przez Zwiazek kolejowy) i w piątek 6 stycznia. — Na repertuar teatru im. J. Słowackiego weida w najbliższym czasie: Rozgłośna sztuka nieznanego u nas jeszcze autora rosyjskiego Surguczowa „Jesienne skrzydce“ i wyborna komedia współczesna Stefana Kiedrzyńskiego „Czysty interes“, która w Warszawie w teatrze Małym od tygodni ściaga codziennie tłumy widzów. Przygotowania do wznowienia tragedji Słowackiego „Horsztwiński“ ukaże się w nowych, wspaniałych dekoracyach, zaprojektowanych przez artystę malarza Iwana Galla, tak świetnie wprowadzonego w teatr wystawieniem „Strasznych dzieci“ — Czwartkowe powtórzenie „Sasiadki“ zakupił N. U. Z. A.

— W Nowy Rok w teatrze „Bagatela“ dwa przedstawienia: pon. „Płomięć“ po raz 16 z pp. Wernicz i Weigierko. Wieczorem „Osiołkowi w żłoby dano“, arcywesoła farsa z pp. Malicką i Bruczową oraz ze znakomitvm w tytułowej roli p. Nowackim. „Przeszła bez śladu“, nowa sensacyjna sztuka paryska, grana będzie w poniedziałek, wtorek i środe.

— Niebawmy nastąpi publiczności na wyświetlane obecnie w kinoteatrze „Sztuka“ przy ul. św. Jana dzieło filmowe pod tyt. „Jeździec bez głowy“ — z sławnym Peelem w roli głównej — jest zupełnie usprawiedliwiony. Rozgrywają się tam bowiem sceny nie tylko walk ludzkich namietności, ale sceny ludzkiej zręczności, przebiegłości i siły fizycznej. Dość wspomnieć, że w sztuce „Jeździec bez głowy“ odbywają się najświetniejsze produkcje cyrkowo-akrobatyczne i baletowe, dalej ucieczki automobilowe ponad dachami domów, skoki w przestrzeń, tresura dziłkich zwierząt — porywanie ludzi w powietrzu itd. Liczny udział widzów na tem przedstawieniu jest więc zupełnie zrozumiałym. 2319

— Skutki wichury. Wczoraj nad ranem podczas szalejącej nad Krakowem wichury z domów pod l. 49 i 51 przy ul. Kazimierza Wielkiego zerwał wicher dachy i rzucił je na dom pod l. 53. Siła uderzenia była tak wielka, że sklepienie tego domu załamało się i runęło na powierzchnię strychu. Szkoda bardzo znaczna.

— Zbiegi z domu rodzicielskiego. Dnia 21 grudnia zbiegi z domu rodzicielskiego przy ul. Kazimierza Wielkiego l. 74 11-letni Józef Duszyk. Chłopca minio usilnych poszukiwań dotąd nie zdołano odszukać.

— Porzucone zwłoki niemowląt. Stróżka domu przy ul. Krakowskiej l. 21 znalazła wczoraj w sieni tego domu płócienną walizkę, w której znajdowały się zwłoki noworodka płci męskiej. Zwłoki zawinięte były w obrus z czerwonym szlakiem oraz chusteczkę z literami J E — Również wczoraj znaleziono zwłoki noworodka przy ul. Wrocławskiej, owinięte w papier. Obydwa trupki przewieziono do zakładu medycyny sądowej, a za matkami wszczęto poszukiwania.

— Ujęcie groźnej szajki bandytów, operującej na drodze Kraków—Tynieć. Od szeregu tygodni na drodze wiodącej z Krakowa do Tynca grasowało kilku opryszków, którzy napadali na powracających z miasta wieśniaków i dokonywali na nich rabunków. Między in. napadła szajka ta na pewnego gospodarza z Tynca i pod grozą rewolwerów wymusiła od niego kilkanaście tysięcy marek pol. Również onegdaj napadli ci sami bandyci na gospodynię z Pychowic i obrabowali ją, zabierając kosz z żywnością. Wskutek tych napadów policja krakowska przedsięwzięła obławę w okolicy i ujęła kilku członków tej szajki. Jak się okazało, bandyci owi, którzy stali się postrachem okolicznych wieśniaków, obrabowali za schronisko „groć Twardowskiego“, skąd urządzali częste wyprawy tak w dzień, jak i w nocy. Podczas rewizji znaleziono w komorach „groty“ liczne ślady wypraw bandyckich w postaci koszyków, zawiniątek, wypróżnionych portfeli itp. W ręce policji wpadli podczas obławy: 24-letni Wojciech Rak z Pychowic, 19-letni Józef Puchalski z Pychowic, 17-letni Jan Sroka z Włosani i 18-letni Jan Kaczmarczyk z Tynca, znany złodziej, karany za liczne kradzieże. Aresztowanych odstawiono wczoraj do sądu okręgowego karnego, gdzie prawdopodobnie odpowiadać będą przed sądem doraźnym.

— Jedną z wieln. Aresztowano Zofię Krukowską fałsz Grzegorzewską (lat 34), znaną złodziejkę, która podczas służby w pensjonacie p. Zofii Henisz, mieszczacym się przy ul. Kremerowskiej l. 11 skradła rozmaite rzeczy wartości kilkudziesięciu tysięcy marek. Krukowska sprzedała skradzione przedmioty Józefowi Weichmanowi, znanemu paserowi za 7.000 mk. Weichmana również aresztowano.

WAŻNE DLA P. T. PAN.

Oświadczam niniejszem, że w Zakładzie fryzjerskim W. Pani Franciszki Budziaszek, Grodzka 13, wszelkie zabiegi kosmetyczne, jak farbowanie włosów, czesanie i sztukę upiększania uznaję za pierwszorzędne w naszym kraju. Polecam nie tylko Jej rzetelną uczciwość, ale także Jej prawdziwą życzliwość dla swych Klientek, którym stara się zawsze dogodzić. Pani Budziaszek jest prawdziwą artystką w swoim fachu, posiada talent wybitny i niezwykłą intuicyę w dobieganiu środków do wieku, rysów i stanowiska swoich Klientek, tak, że każda z Pań może z całym zaufaniem Jej się powierzyć — a również jak ja napewno zadowolona będzie. Za kilkuletnia Jej skuteczną pracę z wdzięczności to podziękowanie kreślę publicznie.

Księżna Ogińska.

REPERTUAR TEATRU M. J. SŁOWACKIEGO.

Niedziela pop.: „Betleem Polskie“; wieczorem: „Sasiadka“.

TEATR MIEJSKI: OPERA I OPERETKA

Niedziela pop.: „Baron Kimmel“; wiecz.: „Cavaleria Rusticana“ i „Pajace“.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA“:

Niedziela pop.: „Płomięć“; wiecz.: „Osiołkowi w żłoby dano“.

REPERTUAR OPERETKI W NOWOCZASACH.

Niedziela pop.: „Manewry jesienne“; wieczór: Rok 1921 w 12 obrazach (przeгляд operetek).

Za sportu.

PAN VASTUS — A SPORT.

„(b) „Gazeta Warszawska“, poświęcająca lwią część swej zawartości napaściom na Żydów, ich życie, działanie, a nawet — myśli — nie ma zazwyczaj miejsca na inne działy społeczne, a już najmniej miejsca poświęca fizycznemu wychowaniu młodzieży, sportowi itd. Onegdaj udzieliła aż do szpalty jakimś osobnikowi mlanującemu się Vastu, którego artykuł miał tę dużą zaletę (dla Gazety Warszawskiej), że głosił i w tej dziedzinie życia społecznego odżydzeniowe hasła Rozwoju — swój do swego.

Przeszlibyśmy nad bzdurstwami tego osobnika do porządku dziennego, gdyby nie zapowiedź, kończąca artykuł: „o sposobach wyłączenia Żydów z ogólnopństwowych organizacji sportowych i konieczności takiej akcji pomówimy przy sposobności“. Brudny i niepozorny nawet kamyczek rzucony na czystą taflę wodną powoduje szerzące się coraz większe kręgi, na małej przestrzeni wodnej dobiegające, wiadomo, nawet brzegów... Trzebaby ten kamyczek w locie pochwytać, zanim zmaci i zbrudzi wodę! Łaskawy Pan chce więc wydzielić Żydów z organizacji sportowych, nie jako mniejszość narodową, nie mówi bowiem wcale o innych mniejszościach ale Żydów specjalnie, jako „ferment“, który „do sportu wnosi pierwiastek zamętu i zatrzuwa pojęcia sportowe“ — jakkolwiek „zdegenerowana cielenie rasa semicka niewiele nam może w sporcie szkodzić, ani pomódz przez rzeczywiste współzawodnictwo, do czego nie jest zdolna“.

„Ferment“ ten jest tem niebezpieczniejszy, bo pan ów zwąchał w sporcie „nie wielu ludziom znany“ „prąd silny“, jak powiada, i „pożądany“: zrównanie ideowo sportu z harcerstwem. Panie V. — pouczę pana życzliwie, że prąd „znany niewielu ludziom“, nie może być co ipso silny, a że nie jest również pożądany, przekonaj się pan również, gdybyś się sportem i obradami P. Z. P. N. szczerze zajmował. W dziedzinie ideologii sportu nie grozi panu więc żadne niebezpieczeństwo; ideologia ta zresztą ogranicza się do czynnika rywalizacji, do woli zwycięstwa na każdym polu sportu jego przedstawicieli państwowych nad innymi narodami czy państwami. Pomieścił pan dwa odrębne pojęcia: sport i wychowanie fizyczne, które się nietylko nie pokrywają, ale obecnie wręcz walkę sobie wydały. Z jednej strony dla zdrowia — z drugiej postulaty wychowania fizycznego wykluczają nadmierne, rekordowe wysiłki; ale to panu trudno będzie wytłumaczyć, bo panu nie chodzi o sport, ale o odżydzenie, bo zacieśnił pan swój światopogląd do bezwzględnej nienawiści rasowej, chociażby ze szkodą dla samej sprawy. Jeśli zapyta pan prawdziwych sportowców polskich o zdanie, usłyszy pan odpowiedź negatywną, bo właśnie Żydzi okazują się w sporcie nastrojniejszymi i najcięższymi współpracownikami tak organizacyjnie, jak i technicznie. Nie jest to zresztą tak zdegenerowana rasa, jak się panu przyśniło, opowie panu o tem kilka słów statystyka zwycięzców w ciężkiej atletyce i boksie; kilka słów o tem opowie panu wiedeńska „Hakoah“ — a już nie życzylbym panu spotkać się w ciasnej uliczce „z cielenie zdegenerowanym“ członkiem warszawskiej „Makkabi“ — bo poczulby pan fałsz swego twierdzenia na własnej skórze...

Wolno żarty, panie Vastus — ale hasło odżydzenia w sporcie jest szczególnie dla sportu polskiego — niezdrowe i niepożądane, co najmniej w obecnej porze; zrozumiał to P. Z. P. N. wydając zakaz przynależności do odrębnych organizacji; zrozumieli to sami Żydzi, jakkolwiek organizacja odrębna byłaby dla nich wskazana tak ze względów narodowych, jak i ze względu na odrębne, specyficzne postulaty wychowania fizycznego.

Na potrzebnie napadać pan również na tak

beztroskie i rzeszowe pismo sportowe, wcale nie „anonimowe“, bo z pełnymi podpisami, jak krakowski „Tygodnik sportowy“ — chyba, że dla pana za ciężka to lektura.

Radziłbym panu, o ile o dobro sportu polskiego faktycznie panu chodzi — poradzić się nie swoich adherentów partyjnych, ale sportowców polskich, zanim rzucisz drugi kamyczek brudny na czystą dotychczas taflę wodną.

Z kraju.

Pilzno. Dnia 26 grudnia odbył się w miasteczku naszym Weczeń Chanukowy. Program wieczoru, który był nader urozmaicony, udał się doskonale, a to dzięki energicznemu kierownictwu p. aptekarza Henryka Tewla oraz dzięki staraniom komitetu wieczorkowego.

Ruch ludności Warszawy. W okresie czasu od 4 do 10 grudnia zarejestrowano w Warszawie 251 skonów, w tej liczbie mężcz. 120 kob. 131, chrześc. 195, żyd. 56, dzieci poniżej 1 roku życia 35 (21% proc.) i pochowano noworodków martwych 16 (11 ślubn. i 5 nieślubn.). W tym samym okresie czasu spisano 305 metryk urodzeń, w tej liczbie chłopce 161, dziewcz. 144, chrześc. 241, żyd. 64, dzieci ślubn. 282, nieślubn. 23, oraz spisano 62 aktów ślubu (chrześc. 26, żyd. 36).

Pobór lekarzy. Z Warszawy donoszą: W najbliższych dniach ma nastąpić urzędowe wezwanie do przymusowej służby lekarzy. Zarządzenie powyższe związane jest z bardzo poważnym brakiem lekarzy na etapach oraz w miejscowościach, gdzie gromadzą się repatrianci z Rosji. Fatalny stan zdrowotny repatriantów budzi poważne obawy, aby choroby epidemiczne nie rozszerzyły się w kraju, co wymaga energicznych przeciwdziałań. Bardzo dotkliwie daje się również odczuwać brak niższego personelu sanitarnego.

Echa wykrycia kongresu komunistycznego we Lwowie. Rozprawa sądowa, poświęcona konspiracji komunistycznej, ujętej przez władze bezpieczeństwa przy sposobności wykrycia konferencji u sw. Jura, miała odbyć się w kadencji styczniowej, została przesunięta na późniejszy termin z powodu gromadzenia materiału śledczego.

Dział gospodarczy.

Przeciw obniżaniu plac. Wczoraj odbyły się w Poznaniu trzy wiece, zorganizowane przez związki zawodowe poznańskie. Na wiecech tych powzięto jednomyślnie uchwały, domagające się utrzymania dotychczasowych plac, a nawet zapowiadające nowe żądania podwyżki, o ile ceny artykułów spożywczych nie ulegną niższe od dnia 1-go stycznia. W końcu rezolucje wzywają zarządy swych związków do poczynienia przygotowań do strejku, który ma wybuchnąć w razie nieuwzględnienia żądań robotniczych.

Ministerstwo przemysłu i handlu do Centrali Związku Kupców warszawskich. Ministerstwo przemysłu i handlu zwróciło się do Centrali Zw. Kupców w następującej sprawie: Proszę ustalić zasady, dotyczące zakładania składów towarowych tranzytowych (wolno-cłowych) i przygotować odnośny materiał, dla mającej się odbyć w tej sprawie w ministerstwie przemysłu i handlu konferencji. Centrala Zw. Kupców jest proszona o niemiennie podanie opinii i wniosków i o ewent. przysłanie delegata celem omówienia powyższej sprawy.

Ostrzeżenie dla emigrantów. W związku z wydanem przez konsulata amerykański emigrantom kresowym numerów na wizy, wielu emigrantów przyjeżdża do Warszawy bez należycie uporządkowanych dokumentów, co rzecz oczywista naraża ich na stratę czasu i pieniędzy, gdyż zmuszeni są wracać do swoich miasteczek po dokumenty. Wobec tego „Chias“ ostrzega wszystkich emigrantów kresowych, aby przed udaniem się do Warszawy zaopatrzyli się we wszystkie potrzebne dokumenty. Zwłaszcza baczyc należy, aby w paszportach bezwarunkowo zaznaczone było obywatelstwo, bez czego nie można uzyskać numerów na wizy amerykańskie.

Bilon polski. „Kurier Warszawski“ donosi, iż rozstrzygnięto już wprowadzenie w rychłym czasie bilonu polskiego. Bilon ten bity będzie w mennicy państwowej przy urzędzie probierczym, w nowym gmachu rządowym przy ul. Złotej 22.

Bilon ma zastąpić drobniejsze banknoty do 10 mk włącznie. Metale szlachetne nie będą do bilonu bilonu stosowane, natomiast będzie to splawnik z innymi metalami.

Kwestya robotnicza w Czecho-słowacji. Czesko-słowackie ministerstwo opieki społecznej komunikuje: W Czecho-słowacji jest 13,500,000 mieszkańców, z których 2,250,000 robotników przedsiębiorstw przemysłowych i 3 miliony — rolnych. Po wojnie podobnie jak we wszystkich państwach zwiększyło się bezrobocie. Największym był początek r. 1919, kiedy ilość bezrobotnych wzrosła do 267,000 osób. Odtąd ilość ta stale się zmniejszała i w lutym 1920 r. spadła do 92,348, a w lutym 1921 r. do 47,328 osób.

Wolny handel zagraniczny z Rosją (?). Z Rosji donoszą, że rząd sowiecki ma odwołać wszystkie przedstawicieli handlowych zagranicą i znieść monopol rządowy na handel z zagranicą. Prawo handlu z zagranicą ma być udzielane wszystkim kooperatywom i kupcom prywatnym, a przywóz towarów do Rosji i wywóz zagranicą ma być unormowany tylko ogólnymi zarządzeniami, które mają być wkrótce wydane.

Jak wiadomo, dotychczas prawo przywozu i wywozu miał tylko „Wniesztorg“ (urząd dla handlu zagranicznego).

Całą tę wiadomość, jako pochodzącą ze źródeł pośrednich, należy traktować jako pogłoskę, wymagającą jeszcze potwierdzenia.

Notowania giełdowe.

Giełda warszawska z 31 bm. Dolar Stanów Zjedn. gotówka tranz. 2945—2900, sprzedaż 2900, kupno 2900. Dolar kanadyjski sprzedaż 2450, kupno 2400. Franki francuskie gotówka tranz. 282, sprzedaż 280, kupno 225. (czeki) tranz. 278—225. Belgijskie 221—222, sprzedaż 222, kupno 229. Franki szwajcarskie gotówka tranz. 580, sprzedaż 580, kupno 590 (czeki) tranz. 585. Fenty szwajcarskie gotówka tranz. 12350, sprzedaż 12300, kupno 12450. (czeki) tranz. 12350—124250. Marki niemieckie gotówka tranz. 1685—1680, sprzedaż 1580, kupno 1550. (czeki) tranz. 1675—1790. Gdańsk (czeki) tranz. 1615—1595. Korony austriackie gotówka tranz. 54, sprzedaż 52, (czeki) tranz. 50—53. Sprzedaż 52 1/2, kupno 52 1/2. Korony czeskie gotówka tranz. 39, sprzedaż 39, kupno 37 1/2 (czeki) tranz. 41. Korony szwedzkie gotówka tranz. 700, sprzedaż 700, kupno 675. Korony duńskie gotówka tranz. 590, sprzedaż 560. Korony norweskie gotówka tranz. 480, sprzedaż 480, kupno 460. Lei rumuńskie gotówka tranz. 20, sprzedaż 20, kupno 18. Lry włoskie sprzedaż 110, kupno 103.

Kursy dewiz w Zurichu 31 bm. (L. J. Berlin) 272—130 bm 275, Londyn 512 (011), Londyn 215 (21 18), Wiedeń 2250 (21 50), Bruksela 3940 (39—), Paryż 700—705, Amsterdam 130—130.5, Zagrzeb 130 (130), Bukareszt — (—), Warszawa 0-17 (0-17), Wiedeń 0-19 (0-19), Szwajc. Szwajc. 0-11 (0-11), Londyn 41-50 (41-50), Holandia 188-75 (187-75).

TELEGRAMY.**Strejk kolejarzy niemieckich.**

Berlin. (AW). Położenie wywołane strejkami kolejarzy zaostrzyło się niezmiernie rzekomo wskutek interwencji Ententy, która miała wezwać rząd niemiecki do wyminienia ustępstw, jakie ma zamiar udzielić strejkującym. Żądanie powyższe uzasadnia Ententa tem, że ewentualne ustępstwa rządu niemieckiego obciążą budżet Rzeszy, a sprawa budżetu Rzeszy interesuje szczególnie państwa koalicyjne. W pewnych kołach twierdzą również, że koalicja zamierza zmilitaryzować wszystkie koleje w obszarze przez siebie okupowanym a strejkujących kolejarzy ma zmusić do podjęcia pracy. Organizacje kolejarzy zaprotestowały przeciwko temu rzekomemu nieuzasadnionemu i bezprawnemu mieszanu się Ententy do wewnętrznych spraw Niemiec.

Berlin. (AW). Przedstawiciel niemieckiego ministerstwa komunikacji udał się do Koblenicy celem porozumienia się z tamtejszą kontrolną komisją Ententy w sprawie strejku kolejowego.

O odbudowę wschodn. Europy.

Paryż. (A. W.) „Petit Parisien“ donosi, że komisya rzeczoznawców finansowych państw koalicji zajmowała się na wczorajszym swym posiedzeniu plenarnem sprawą gospodarczą odbudowy Wschodniej Europy, a mianowicie Rosji, Węgier i Polski. Wedle przedłożonego komisji planu mają ulec w państwach powyższych gruntownej przebudowie koleje i inne środki transportowe i

przewozowe, jakoteż inne ważne dla całej Europy działy przemysłu. W Niemczech, na Węgrzech i Austrii ma być ponadto ustalona nowa waluta na zasadzie pokrycia złotem. Celem przeprowadzenia powyższego planu ma być założenie międzynarodowe towarzystwo akcyjne z kapitałem 20 milionów funtów szterlingów. Subskrybentami akcji towarzystwa tego mogłyby być także i prywatne osoby oraz finansisci. Zysk, któryby miał przypadać na udziały niemieckie szedłby na rachunek ich zobowiązań reparacyjnych. Dziennik powyższy twierdzi, że Ameryka zaproszona zostanie do udziału w powyższym konsorcyum i że Rathenau miał oświadczyć, iż Niemcy i Rosya przyjmą prawdopodobnie przedstawiony im projekt. Dziennik twierdzi, że wogóle na projektów zgadzają się wszystkie inne interesowane czynniki, a jedynym tylko punktem spornym jest sprawa ustalenia waluty.

Otworzenie konsorcyum dla odbudowy Europy wsch.

Paryż. PAT. Ag. Havasa: Delegaci włoscy francuscy, angielscy i belgijscy omówili i przyjęli tekst projektu angielsko-francuskiego w sprawie utworzenia związku przedsiębiorstw prywatnych, który to związek ma zabezpieczyć podjęcie stosunków handlowych między różnymi państwami europejskimi. Projekt będzie się składał z dwóch części, a mianowicie z myśli zasadniczej i z programu działalności. Myślą zasadniczą jest uznanie własności prywatnej i zabezpieczenie prawomocności projektów handlowo-politycznych.

* * *

Paryż. PAT. (WBK.) Philippe Millet pisze w „Petit Parisien“, że statut stowarzyszenia wschodnio-europejskiego, jak nazywa nowo planowane konsorcyum, jeszcze dzisiaj będzie wygotowany i prawdopodobnie uchwalony przez delegację wszystkich interesowanych państw. Ma być zwołana międzynarodowa konferencja gospodarcza, której przypadnie zadanie zasięgnięcia informacji u rządów krajów cierpiących niedostatek, co do gwarancji, jakie będą mogły udzielić.

Minister Michalski we Lwowie.

Lwów. (A. W.) „Gazeta Wieczorna“ donosi, że minister skarbu Michalski odbył w czasie swego pobytu we Lwowie dłuższą konferencję w Izbie skarbowej w sprawie techniki ściągania daniny majątkowej.

Zatopianie okrętów przez łodzie podwodne — rabunkiem morskim.

Waszyngton. PAT. (Biuro Wolffa). Na wczorajszym posiedzeniu konferencji dla rozbrojenia zgłosił sekretarz stanu Hughes dwie rezolucje w sprawie używania łodzi podwodnych w czasie wojny. Powiedziano w nich, że łodzie podwodne mogą atakować okręty handlowe tylko wtedy, jeżeli te nie usłuchają rozkazu zatrzymania się, dalej, że inne okręty będą mogły być tylko wtedy zatopione, jeżeli przedtem załoga i pasażerowie będą usunięci w bezpieczne miejsce. Żadna łódź podwodna nie może konfiskować okrętów handlowych. Podpisani oświadczają, że każda osoba, która wspomniane postanowienia naruszy, będzie postawiona przez sąd i zasądzona na więzienie, tak jak gdyby popełniła rabunek morski.

Kłopoty Anglii w Indyach.

Londyn (A. W.) Donoszą tutaj z Kalkuty, iż konferencja hinduskiego duchowieństwa uchwalila zerwać całkowicie wszelkie stosunki duchowieństwa hinduskiego z rządem Anglii i jego urzędami indyjskimi.

Nowe rozruchy w Egipcie.

Kairo. PAT. (Havas). W dniu wczorajszym wynikły tu nowe rozruchy. Wojsko użyło broni palnej: było 5 zabitych i 16 rannych.

Konflikt włosko-jugosłowiański

Praga. PAT. (Czeskie Biuro Prasowe). Z Belgradu donoszą, że celem stwierdzenia faktycznego stanu rzeczy wysłał rząd włoski do Sebenico wyższego urzędnika spraw wewnętrznych. Opinia publiczna jugosłowiańska jest podrażniona de-

monstracyjnym zachowaniem się floty włoskiej w portach Sebenico i w Splicie. Młodzież akademicka w Sebenico demonstrowała publicznie przeciwko Włochom. W miarodajnych kołach oczekują, że sprawa będzie pokojowo załatwiona.

Rezolucja wszechrosyjskiego zjazdu sowietów w sprawie pokoju.

Moskwa. PAT. Radio. Jak donosi „Prawda“, kongres w Moskwie przyjął następujące rezolucje: Kongres stwierdza niezłomną wolę sowietów życia pokojowego z wszystkimi narodami. Rząd sowiecki dokłada wszelkich starań uniknięcia nowych wojen, a dąży za wszelką cenę do pokojowej pracy, któraby przyczyniła się do ekonomicznego podniesienia kraju. Kongres zgadza się na redukcję sił zbrojnych według raportu i sockiego. Kongres odrzuca z oburzeniem wszelkie bezczelne insynuacje dzienników kapitalistycznych, w szczególności francuskich, jakoby rząd sowietów tylko w tym celu nawiązywał stosunki handlowe i przemysłowe z zagranicą, ażeby następnie podniósł się ekonomicznie, wystąpić przeciwko kapitalizmowi. Wreszcie kongres spodziewa się, że w przyszłości zorganizowana flota czerwona potrafi spełnić swe zadanie, to jest chronić brzegów republiki sowieckiej.

Skład nowego komitetu wykonawczego sowietów.

Moskwa. PAT. (WBK). W skład nowego komitetu wykonawczego wchodzi: Kalinin, Stalin, Kamieniew, Trocki, Rogow, Szmidowicz, Zurupa, Petrowski, Rakowski, Załuski, (kilka nazwisk w PAT nieczytelnych). Przewodniczącym wszechrosyjskiego komitetu wykonawczego wybrano jednomyślnie Kalinina, zaś przewodniczącym sowietu komisarzy ludowych wybrano jednomyślnie Lenina, jego zastępcą Lurupę i Rykowa.

Milionówka. W dzisiejszym ciągnięciu milionówki wylosowano nr. 4542739.

BANK MAŁOPOLSKI S. A.

w Krakowie, Rynek główny 25.

Podwyższenie kapitału akcyjnego z kwoty 112,000.000 na 200,200.000 Mp. przez emisję nowych 315.000 sztuk akcji po Mkp. 280— im. wart.

Walne Zgromadzenie Akcjonaryuszy Banku Małopolskiego w Krakowie uchwaliło dnia 25 czerwca br. podwyższenie dotychczasowego kapitału akcyjnego z sumy Mkp. 112,000.000 na 200,200.000 przekazując Radzie Zawiadowczej określenie terminu, oraz ustalenie szczegółowych warunków dla emisji tychże akcji.

Na podstawie tego upoważnienia uchwaliła Rada Zawiadowcza podnieść kapitał akcyjny Banku o 88,200.000 Mp. przez emisję nowych sztuk 315.000 pełno wpłaconych akcji po 280 Mp. imiennej wartości.

Objęcie większości nowo wydaną się mających akcji zostało już z góry zapewnione, a na pozostałą resztę rozpisuje się po myśli uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonaryuszy z dnia 25 czerwca 1921 i na zasadzie postanowienia p. Ministra Przemysłu i Handlu oraz p. Ministra Skarbu z dnia 21 listopada 1921, zamieszczonego w nrze 270 „Monitora Polskiego“ z dnia 26 listopada 1921 roku.

SUBSKRYPCYĘ

Na następujących warunkach:

1. **Dotychczasowym akcjonaryuszom** przysnaje się prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcji w ten sposób, że za dwie dawne akcje, lub akcje, poboru mogą jedną nową.

2. **Przy korzystaniu z prawa poboru** należy przedłożyć dawne akcje, lub kwity tymczasowe, które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonania prawa poboru.

3. **Prawo poboru wykonane i zgłoszone być może najpóźniej do d. 15 stycznia 1922**, pod rygorem utraty tego prawa.

4. **Kurs emisyjny nowych akcji wynosi Mp. 475— dla dotychczasowych akcjonaryuszy, wykonujących prawo poboru — zaś Mp. 600— dla nowych akcjonaryuszy.**

5. **Przy zgłoszeniu ulścić należy gotówką całą cenę kupna**

w Krakowie: Bank Małopolski, Rynek 25, Filia Polskiego Banku Krajowego, Filia Banku Handlowego w Warszawie.

w Warszawie: Oddział Banku Małopolskiego, Marszałkowska 154, Bank Handlowy w Warszawie, Bank dla Handlu i Przemysłu.

w Lwowie: Oddz. Banku Małopol., 3-Maja 10, Polski Bank Krajowy, Oddz. Banku dla Handlu i Przemysłu, Oddz. Banku Dyskant. Warszawskiego.

w Poznaniu: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Polski Bank Handlowy, Bank Przemysłowców, Oddział Banku Handlowego w Warszawie.

w Stanisławowie: Oddział Banku Małopolskiego, Sapieżyńska 10.

w Łodzi: ul. Moniuszki 4.

w Tarnowie: ul. Krakowska 8.

w Rzeszowie: ul. Jagiellońska 3.

w Bielsku: ul. Kolejowa 8.

w Zakopanem: ul. Krupówki 38.

wraz z 60% odsetkami od ceny kupna od 1 lipca 1921 do dnia wypłaty.

6. **Reparytacje nowych akcji** przeprowadzi Dyrekcja Banku według swego swobodnego uznania.

7. **Nowe akcje wydane będą** w swoim czasie akcjonaryuszom po zawiadomieniu o przydziale akcji i po skonfekcyonowaniu sztuk za zwrotem potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.

8. **Na wypadek nieprzydzielenia akcji** Bank zwróci wpłacone kwoty wraz z odsetkami w wysokości 40%.

9. **Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku** począwszy od dnia 1 lipca 1921 roku.

10. **Zgłoszenia subskrypcyjne na nową emisję akcji** przyjmują do dnia 15 lutego 1922 r. następujące instytucje:

w Królewskiej Hucie: „Oberschlesischer Bankverein“.

w Wiedniu: Powazeczny Austriacki Zakład Kredytowy Ziemiński, Austriacki Zakład Kredytowy dla Handlu i Przemysłu.

Brewnne ogłoszenia.

Ekspedientki do biurow kapita-
listów i kancelaryj
monarchistycznych poszukuje Adolf
Gieb, Rynek 17. 2200

Poszukuje się inteligentnej osoby jako
towarzyszki dla sier-
pniej panny na 2 godz. popoł.
Właściwość do wyjazdów
z p. Wainreb między godz.
3-4 Kacalorysm Dra
Kraś, Kraków, Wawelska 1 (koło
Rehela). 2304

Poszukuje się awansów do
akcyj bielizny
pierwszorzędnych al. Fabryka
bielizny i trykotaży S. A. XXII
ul. Dąbrowskiego 15. 2367

Pierwszorzedny
fachowiec likierów
poszukuje
kapitalisty

fachowca spirytusa
celem założenia fabryki
likierów. Oferty pod „R.
M. 100” do Biura ogłoszeń
Schwalbe, Bielecki, Bahn-
strasse 13, II. p. 2647

Rysunki na klisze
drukowane w całości
i w częściach, w
kolorach i w czerni,
wielkoformatowe, wy-
konuje
S. BARTL, Kraków
ul. Czaplickich 1, II. p.
dzwi. 25.

OBUWIE

**praktyczne i luksusowe krajowe
i zagraniczne pierwszej jakości
kupuje się najlepiej tylko u firmy**

Braci Klein, Lubicz 3

Zawładamiam moich Szan. Odbiorców iż oddałem
wyłączną sprzedaż

oraz **skład komisowy** mojej znanej z trwałości i jakości
bielizny męskiej również kołnierzy, na całą Polskę

Firmie I. Goldmann, Kraków, Stradom 18

która posiada zawsze na składzie odpowiedni sortyment i usku-
tecznia sprzedaż po oryginalnych cenach fabrycznych 2188

Leopold Redlich's Nachf., Wiedeń.

Ostrzeżenie!

Wobec pojawienia się ostatnimi czasy
w handlach wyrobów czekoladowych z na-
pisami

R. Poznańska i Synowie
przeło zwracam uprzejmie uwagę P. T.
Odbiorców, że Firma moja

A. Poznański, Kraków

z wyrobami powyższymi nie ma nic wspólnego. We własnym więc interesie proszę
Szan. P. T. Odbiorców żądać wszędzie
tylko wyroby **A. Poznańskiego**
i zwrócić baczną uwagę tak na opakowa-
nie jak na etykiety, które zaopatrzone są
napisem **A. Poznański.** 2290

Z poważaniem
A. Poznański, Kraków, Grzegorzewska 15
Fabryka czekolady i wafel.

Skórki surowe

lisie, tchórze, kuny, wydry i t. p. **kupuje**
i płaci najwyższe ceny 2300

Skład futer, Kraków, ul. Grodzka 42.

Po cenach najniższych

poleca nowo-otworzony
Zakład Zegarmistrzów sko-jubilerski
wszelkie w zakres ten wchodzące wyroby

I. Klipstein, Dietłowska 44.

Kupuje złoto, srebro, brylanty i płaci najwyższe ceny. 2300

CENY ZNIZONE!

WĘGLA GRUBEGO

kostki, orzecha, pospółki i mielu
ze Śląska dostarcza natychmiast wagonami

Dom Handlowy „Energia”
2318 Sp. z ogr. odp.
Kraków, Grodzka 31. :: Tel. 1351.

Nam duży fiertowy lokal przy bardzo ruchli-
wej ulicy, poszu-
kuje zastępcstwa jakiejś fabryki lub firmy,
która by dała na skład towar lub przyjmę
takowy do sprzedaży (w komis) przy ewent.
udziale mego kapitału. Zgłoszenia pod „S. S.”
do Adm. N. Dziennika. 2642

Płótno papierowe

70 cm szerokości oferuje hartownie
Dom Handlowy ADOLF ZEGRZE

Warszawa, Jerozolimska 35. Tel. 246-27.
Adres telegr: „Imex”, skrzynka poczt. 107. 228

ZDOLNY FACHowiec

z tego działu, z długoletnią praktyką
POSZUKUJE KAPITALISTY

kapitałem do 1.000.000 Mkp. Zgłoszenia pod „Facho-
wiec” do Administracji Nowego Dziennika. 2666

Okazyjnie

poleca wszelkie towary w zakres
zegarmistrzowsko-jubilerski
wchodzące
2068 firma **H. MARKOWICZ, Kraków, ul. św. Gertrudy 2A.**
Przyjmuje też reparacje w zakres powyższy wchodzące

Nadeszły świeże transporty
śledzi norweskich (Sloe i Vaar)
sardynek, ryżu i kakao
Ceny i warunki przystępne. — Sprzedaż hur-
towna wszelkich art. spożywczych z Gdańska
Dom Handlowy GAENGER i Ska
2315 Import i Export
Kraków, Starowiślna 48, Gdańsk, Hetzkastrasse 10.

OKAZYJA! OKAZYJA!

Nadszedł transport oryginalnego angielskiego
kakao 1 kg. 750 Mkp.

Dla P. T. Hurtowników, Kółek Rolniczych,
Związków etc. **odpowiedni rabat.**
Na prowincję skutecznie wysyłam pocztą
lub koleją za zaliczką. Również w wielkim
wyborze herbatniki, czekolady, obwarzanki
wafle, cukierki itp. — Do nabycia u firmy:

P. Rothfeld, Kraków, Kościuszki 15
Przystanek tramwajowy Nr. 5 i 6.

Lokal frontowy

składający się z 2 większych
ubikacji, przy ul. Grodzkiej 1. p. z urządzeniem i wy-
stawą odstąpię za przyjęcie mnie jako spółnika,
ewent. dami masy kapitał lub przyjmę spółnika z więk-
szym kapitałem do mego dobrze prosperującego inte-
resu od dawna już istniejącego. Zgłoszenia pod „Lo-
kal 5716” do Adm. N. Dz. 2654

JUZ WYSZEDŁ z DRUKU

SŁOWNICZEK HEBRAJSKO-POLSKI

do „Hattora w'hallasson”
Dra DAWIDA ROSENMANA.
Cena słownikowa wraz z tekstem biblijnym 275 Mkp.
Wobec szczupłej ilości wydrukowanych egzempl.
zaleca się P. T. Interessentom rychło zamówienia.
Adres wydawcy:
ROSENMAN, KRAKÓW, Wielopola 13.

NOWA
DRUKARNIA
DZIENNIKOWA
SPÓŁKA Z OGR. ODZ.

KRAKÓW-ORZEJSZKOWEJ
TELEFON 270

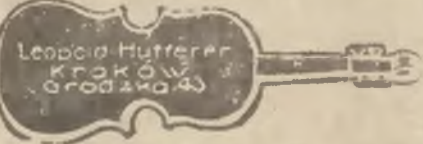
**wykonuje wszelkie
zamówienia w zakresie
drukarstwa wchodzące**

!! PAPIER I TEKTURY !!

Specjalność:
zagraniczny papier i karton
Fabryczny skład papieru
S. INSLICHT, KRAKÓW
DIETŁOWSKA 59.
:: Własny oddział spedycyjny ::

Magazyn konfekcyj damskiej i dziecięcej

Lotti Koral, Kraków, Grodzka 9
poleca suknie spacerowe, wieczorowe, bluzy,
jumperki i wszelką konfekcję dziecięcą
po cenach znacznie niższych. 2266

Leopold Hutterer
Kraków
Grodzka 43.
43.
Instrumenta muzyczne i przybory do tychże